

Com i quan invertir en temps de crisi

ALGUNES INDICACIONS O PROPOSTES D'INVERSIÓ ADAPTADES A LA SITUACIÓ ACTUAL DE CRISI I INCERTESA I QUE TENEN COM A PROPÒSIT OFERIR DETERMINADES OPCIONS QUE, A PRIORI, OFEREIXEN UNES PERSPECTIVES RAONABLEMENT FAVORABLES I QUE AIXÍ MATEIX COMBINEN CRITERIS DE PRUDÈNCIA I DE DIVERSIFICACIÓ.

I. Entorn general econòmic

La situació econòmica i financera actual cal descriure-la amb el terme d'incertesa. La sortida de la crisi s'intueix, almenys a Europa, més llarga del que seria desitjable. Els governs canvien les seves prioritats en matèria de política econòmica, i actuen principalment en la reducció dels dèficits pressupostaris per aturar així el creixement insostenible del deute públic, ja que consideren que resulta el factor essencial per, juntament amb les denominades reformes estructurals, establir les bases per una recuperació més sòlida.

No obstant això, la consolidació pressupostària pot suposar a curt termini un retraïment del consum i la inversió, i per tant un obstacle en el camí de la recuperació.

Per la seva banda, els mercats financers exigeixen als governs l'adopció de mesures decidides de reducció de la despesa pública i assistim a una ampliació de la volatilitat i una reducció de les cotitzacions i les valoracions en els principals actius financers.

La inversió en aquestes condicions resulta difícil, ja que a curt termini no s'albira una estabilitat del quadre macroeconòmic general. Si a això hi afegim la debilitat del sistema financer, així com els dubtes en determinats països perifèrics de la zona euro, tot això coadjuva que l'inversor mitjà tingui una gran desconfiança a l'hora de plantejar la seva inversió.

Amb tot, i si es planteja un horitzó temporal d'inversió de mitjà i llarg termini, hi ha bones oportunitats d'inversió, ja que la crisi actual se superarà. No obstant això, serà més ràpid en unes zones geogràfiques i sectors econòmics que en d'altres.

Tot seguit s'ofereixen unes orientacions, basades en diversos indicadors disponibles, així com en el judici personal de l'autor, sobre determinades opcions que constitueixen un perfil interessant en un horitzó d'inversió a mitjà i llarg termini, considerant així mateix les incerteses que presenta l'actualitat.

II. Algunes indicacions d'inversió

A continuació s'enumeren de forma succinta diverses indicacions o propostes d'inversió adaptades a la situació actual de crisi i incertesa i que tenen el propòsit d'oferir determinades opcions que, a priori, ofereixen unes perspectives raonablement favorables i que així mateix combinen criteris de prudència i diversificació.

1. Seleccionar valors sòlids resistents a la crisi i amb una rendibilitat interessant per dividend

En temps de crisi, resulta una de les recomanacions més esteses. L'inversor ha de seleccionar o sol·licitar assessorament sobre aquelles empreses que es trobin en sectors que resisteixin millor la crisi i que tinguin bones perspectives futures. Aquestes empreses han de ser financerament sòlides (factor essencial que s'ha de considerar en el futur pròxim), ser líders en el seu sector i oferir una bona rendibilitat per dividend. Hi ha empreses amb aquestes característiques i pot resultar adequat, en moments com els actuals de disminució en el preu de les cotitzacions, de realitzar una inversió a mitjà i llarg termini en aquests valors amb perspectives de revaloració futura, i al mateix temps d'obtenir una acceptable rendibilitat per dividend (superior, actualment, al deute públic).

2. Apostar per sectors de futur

Així mateix, tindria sentit dedicar una part de la cartera d'inversió a valors d'empreses i sectors vinculats a les tecnologies. L'univers de les noves tecnologies ha passat de ser una promesa a una realitat clarament visible en la nostra vida personal i, per això, resulta recomanable plantejar-se invertir en empreses reconegudes i punteres en aquests sectors que molt possiblement tindran creixements importants en els nivells d'ingressos i beneficis. També pot pensar a seleccionar un nombre reduït d'empreses lligades a la biotecnologia, ja que serà un sector que tindrà un creixement sostingut en els pròxims anys. Novament, és necessari fer una selecció d'empreses amb una base sòlida i amb projecció. En cas de no tenir suficients

coneixements, és recomanable demanar l'opinió d'especialistes independents o articular la inversió a través de fórmules d'inversió col·lectiva gestionades per experts amb experiència contrastada.

3. Països emergents

Resulta obvi que el creixement en els pròxims anys es traslladarà als països emergents i al seu torn aquests països tindran diversos nivells de creixement; d'una banda la Xina, l'Índia i els països asiàtics continuaran amb taxes de creixement elevades, però també determinats països a Llatinoamèrica i, així mateix, a l'Àfrica. Aquests països es troben en un camí molt positiu de creixement i, de moment, estan al marge dels problemes que planen sobre les economies més desenvolupades. Per això, semblaria oportú destinar una porció de la cartera d'inversió financera a invertir en aquestes àrees geogràfiques, tot això d'acord amb criteris de diversificació del risc. Atesa la dificultat de disposar de la informació disponible, la millor recomanació seria invertir a través de fons d'inversió gestionat per gestores internacionals amb experiència en mercats emergents.

4. Diversificació en la moneda d'inversió

Seria interessant plantejar-nos de tenir una certa diversificació no sols en mercats i àrees geogràfiques, sinó en la moneda de la inversió. En aquest sentit, la recent depreciació accelerada de l'euro planteja la conveniència de diversificar una part de la cartera en altres divises fortes. Si ens atenim als comentaris dels experts, sembla que l'evolució futura del dòlar seria d'apreciació en relació amb l'euro, per la qual cosa podria resultar útil analitzar la inversió en actius expressats en dòlars, sempre en el marc d'una estratègia d'inversió prèviament determinada.

5. Inversió en renda fixa

La renda fixa ha tingut tradicionalment el caràcter de valor refugi enfront de la renda variable. No obstant això, la volatilitat dels mercats, així com la recent incertesa sobre el deute sobirà de determinats països, fa que resulti cada vegada més complex seleccionar una cartera adequada al perfil de risc de l'inversor. Per això, caldria fer les recomanacions següents a fi d'adaptar la composició de la cartera d'inversió en renda fixa a la situació concreta de l'inversor:

- Si es vol la màxima seguretat a canvi de renunciar a una part de la rendibilitat potencial, resultaria aconsellable invertir en deute públic d'aquells països més sòlids i que no suscitin dubtes pel que fa a la seva evolució macroeconòmica futura (per exemple, Alemanya).
- Al contrari, si s'aspira a un major nivell de rendibilitat assumint una mica més de risc, però es tracta de minimitzar determinats riscos, seria convenient subscriure valors de renda fixa emesos per empreses de màxima solvència amb la major qualificació creditícia possible. Hi ha empreses que emeten en els mercats de renda fixa que ofereixen una rendibilitat interessant (superior al deute públic), amb un risc certament mínim de recuperació de la inversió.
- En el supòsit que a l'inversor li resulti molt difícil de fer l'anàlisi descrita anteriorment (selecció d'una cartera específica), és factible instrumentar la inversió a través de la inversió col·lectiva (fons d'inversió). En aquest cas, resulta molt aconsellable analitzar la informació relativa a la composició específica dels valors invertits, política del fons, historial de rendibilitat, etc., tot això amb l'objectiu de conèixer en detall les particularitats del vehicle d'inversió seleccionat.

6. Inversió en primeres matèries

Es tracta d'un tipus d'inversió en què s'ha d'actuar amb prudència i probablement aconsellat per experts, si bé hi ha consens sobre la previsible evolució a l'alça del preu d'un bon nombre de primeres matèries, atès l'increment de la demanda global i, en particular, la procedent dels països emergents amb altes taxes previstes de creixement econòmic.

D'entre les primeres matèries, nombrosos experts recomanen invertir a curt termini en or, ja que destaquen una possible revaloració pel fet que té el caràcter d'inversió refugi en moments d'inestabilitat dels mercats financers. En tot cas, si s'opta per invertir en aquesta modalitat, s'haurien d'establir uns rangs d'entrada i de sortida (fins i tot establint un "stop loss"), de compliment escrupolós per evitar pèrdues significatives en el cas de canvis sobtats en l'evolució del preu.

En aquest àmbit resulta recomanable articular la inversió de forma diversificada, i el vehicle més apte per fer-ho són els fons especialitzats, que aporten el valor afegit de la selecció feta per gestors professionals.

7. Inversió immobiliària

És probablement la modalitat d'inversió més delicada a hores d'ara, i en particular a Espanya, alhora que la majoria dels experts assenyalen que l'ajustament en preu segurament encara no s'ha completat. Per això, si bé en un principi resultaria desaconsellable invertir en el mercat immobiliari espanyol, es poden plantejar inversions específiques, però sempre que es doni alguna de les situacions següents:

- Noves oportunitats d'inversió a un preu d'entrada molt favorable (després d'un ajustament de preu significatiu) que permeti intuir una revaloració futura, fins i tot en un escenari actual d'estancament del mercat immobiliari. En tot cas, la inversió s'hauria d'abordar després d'un estudi detallat de la ubicació, qualitat de l'immoble, projecció futura, etc.
- Alternativament, caldria invertir en immobles que atorguin una rendibilitat interessant a llarg termini amb contractes garantits i arrendataris de solvència reconeguda. Actualment, hi ha oportunitats d'inversió en locals de negoci que ofereixen rendibilitats a llarg termini garantides d'entre un 6 o un 8%.
- Per acabar, caldria plantejar-nos la possibilitat d'invertir en immobles situats a l'exterior en mercats amb perspectives favorables, però sempre assessorats per experts que seleccionin immobles amb les característiques apropiades de l'inversor.

En tot cas, i en cas que ens plantegem una inversió immobiliària localitzada a Espanya, s'hauria d'actuar de moment amb molta prudència i únicament després de l'obligada valoració en detall de l'operació a fi d'avaluar adequadament els riscos inherents, vista la situació complexa en què està immers el mercat immobiliari espanyol.

8. Dipòsits bancaris

En el conjunt d'inversions, els dipòsits bancaris es configuren com una opció interessant per a l'inversor, atès l'escenari previsible d'increment de les retribucions davant la necessitat de captació de fons que requeriran les entitats financeres. En l'actualitat, resulta factible obtenir ofertes en el mercat espanyol a l'entorn del 4% i no es descarta que aquesta retribució s'incrementi en el futur pròxim.

No obstant això, s'han de tenir en compte diverses consideracions, com són (i) el termini del dipòsit; (ii) les possibles penalitzacions en cas de reemborsament anticipat i, així mateix, (iii) situacions eventuais de risc de l'entitat oferent del dipòsit. Aquesta última qüestió, totalment descartable en el passat, s'ha de considerar en el futur en funció dels riscos que es puguin materialitzar.

En els propers anys, la selecció d'inversions per part dels estalviadors requerirà una anàlisi més rigorosa, atesa l'actual situació d'incertesa. En tot cas, una diversificació adequada entre actius i àrees geogràfiques serà una condició imprescindible per a una correcta planificació.

ANTONIO VALDIVIA MARTÍN.

Advocat i economista. Garrigues. Abogados y asesores tributarios.